

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Rudolphi Goclenii Exercitationes et disputationes ethicae & politicae

Goclenius, Rudolph

Marpurgi Cattorum, 1601

XXXVIII. An eadem res fit, honestum & urile?

[urn:nbn:de:bsz:31-109121](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-109121)

hoc fieri sine turpitudine & violatione honestatis: tamen ut aliud sunt ipsæ res, aliud usus rerum: sic aliud est honestum, aliud utile. Aliud est per se bonum, aliud propter usum. Deus per se bonus est, etiam si nemo eo bene uteretur. Tum etiam fit homini bonus, cum bene quis eo utitur. Hæc est igitur inter bonum honestum, & bonum utile differentia: illud propter se expeditur, & in nobis est, & magna ex parte ex nobis. Hoc propter aliud, nempe usum: & extra nos est positum. Illo nemo potest malè uti: Hoc verò malus potest malè uti. Vocabula etiã seu nomina discrimen aliquod inter hæc indicant. Honestum enim est, quod dignum est honore: quod enim Aristoteles alicubi virtuti laudem, non honorem, tribuit, parum moramur. (Sed interpretemur nunc sanè honore dignum, ut sic laude dignum.) Utile verò seu χρησιμὸν ab utendo dictum est, & significat id, cujus usus aliquis esse potest in vita. Postremò differentiam inter Honestum & utile innuit Poëtæ versus: *Justitia utilibus rectum proponere suadet.*

XXXIX.

An virtutes sint Scientiæ?

Negatur.

TRIBUIT Aristoteles Socrati apud Platonem, eum afferuisse, Virtutes esse scientias.

entias. Sed Socratem hoc non sensisse, sic ostendo:

Si virtus est scientia, doceri potest.

At doceri non potest. Ergo non est scientia.

Propositio est in Menone Platonis totidem verbis ferè: *Εἰ δὲ γέδειν ὁπισθίην τὴν ἢ ἀρετὴν διδόν, ὅτι διδασκτὸν αὐτὴν εἶναι*: Quod si scientia est quædam virtus, clarum est eam esse docibilem. Assumptio est in eodem Dialogo his verbis: *ἀρετὴν ἀπ' αὐτῶν αὐτὴν διδασκτὸν*: id est: Virtus ergo non fuerit docibilis. Stat igitur conclusio contra Aristotelè falsè ascribentem hoc pronuntiatum Socrati: Virtus est scientia. At inquis: doceri posse virtutem, est in eodem Dialogo. Respondetur. Id equidem non nego: Sed non est sententia ipsius Socratis. Cujus ergo? Protagoræ est Sophistæ, id est, qui se venditabat velut virtutis magister & doctor, ut verbis utar Patritii.

XL.

An vir Ethicus debeat esse ἀπάθης: & an omnes affectus sint per se vitiosi: item an sint opiniones?

Negatur.

TRAHUNTUR Stoicorum tres fuisse errores de affectibus. 1. Quòd sint opiniones. 2. Quòd omnes per se sint vitiosi. 3. Quòd evellendi & extrahendi sint penitus, non circumcidendi, & amputandi, Pri-

mus